

NAMAZIN ÖNEMİ*

*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve be-
rekâtühû!..*

Cumanız mübarek olsun, aziz ve sevgili Akra dinleyicilerim! Allah-u Teâlâ Hazretleri, sizi iki cihanda bahtiyar eylesin...

Bugün, Islâm'daki ibadetlerle ilgili bir soruyla başlamak istiyorum. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi namaz gibi, oruç gibi, hac gibi ibadetlerle mükellef eylemiş. Yâni, bizim dindar bir insan olarak, Allah'ın iyi bir kulu olarak, bu ibadetleri yapmamız lâzım!

“—Bu ibadetlerin konulmasının sebebi nedir? Niye bu ibadetler konulmuş?..”

Tabii, her ibadetin kendisine mahsus özel hikmetleri, sayısız hikmetleri; bir tane değil birçok hikmetleri vardır. Hiç şüphe yok... Fakat bu ibadetlerin hepsinin ruhu, temeli, kişinin Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kulu olduğunu idrak etmesi, şuurunda olması, Allah'ın kulu olduğunu hatırında tutması... Allah'ın onu gördüğünü ve onun Allah'a güzel kulluk etme mecburiyeti olduğunu, dünya imtihanını Allah'a güzel kulluk ederek kazanacağını hiç hatırından çıkarmaması... Devamlı bir şuur halinde, devamlı bir hatırlama halinde olmasıdır. İbadetlerin çoğunda da bu ana hikmet ve ana gâye vardır. O ibadetin konulma sebebi odur. Meselâ, Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekamı Cennet olsun.

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

(طه: ١٤)

(*Ekımi's-salâte li-zikrî*) “Benim hatırlanmam, hatırda tutulmam, benim zikrim, benim yâdım için, yâd olunmam için namaz kıl!” (*Tâhâ, 20/14*) Yâni, namazın kılınma sebebi, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin hatırlanılması.

Farz namazlar, tabii günde beş vakit farz kılınmış. Ama bunların dışında başka nafîle namazlar da var. Bazıları, beş vakit namaza beş vakit katıyorlar. Yâni, namazın kılınma sebebi Allah'ın hatırlanması... Hakikaten de insan, namaz kılınca, günde beş defa, çok önemli, kritik noktalarda Allah'ı hatırlıyor.

Bir kere sabahleyin hatırlıyor. Daha güneş doğarken, uyku uyumuş, dinlenmiş, kalkmış, yeni bir güne başlamış; o zaman hatırlıyor, bu bir... Sonra günün ortasında hatırlıyor, öğle vaktinde... Ondan sonra tam işin kızıştığı, alış-verişin artık sona yaklaştığı, artık herkesin evlerine dönüş hazırlığını düşünmeye başladığı ikinci vakti, çok önemli bir vakit...

Sonra eve geldiği, genel olarak, yavrusuna, çoluk çocuğuna kavuştuğu akşam vakti... Ondan sonra da, geceleyin tekrar uykuya daldığı yatsı zamanı... Beş vakit Allah'ı hatırlamamıza vesile oluyor bu farz olan namazlar.

Tabii beş vakte beş vakit katmak... Büyüklerimiz bize başka hangi ibadetleri emretmişler. Meselâ, sabah namazından sonra İşrak namazı var. Bu

çok methedilmiş hadis-i şeriflerde... Öğleye yakın, sabahla öğlenin arasında *Duhâ* namazı var. Çok kıymetli bir namaz... Akşam namazının arkasından Evvâbin namazı var, çok önemli... Yatsıdan sonra da, insan artık ne zaman uyuyacaksa, bir saat, iki saat, üç saat sonra yatarken abdest alıp bir namaz kılması... Sonra bir de uykuyu bölüp geceleyin namaz kılması. Bunlar beş vakit ediyor. Hani eskilerin, “beş vakte beş vakit katan müslümanlar” diye böyle tabir olarak söyledikleri anlaşılıyor. Demek ki, farzlardan başka nafîle ibadetler de var.

Tabii, bütün bu namazlardan maksat, insanın Allah'ın karşısında kulluğunu hatırlaması ve imanını tazelemesi hakikati yatıyor. Onun için, günde beş defa namaz kılan bir insan, evinin önünden akan pırıl pırıl bir sudan, ırmaktan, dereden günde beş defa yıkanan insanın hâli gibi oluyor. Tertemiz, hiç üstünde ter, leke, pislik, toz ve kir kalmayan insan durumuna geliyor. Namaz onun için çok önemli.

Hani bazı kimseler, severek beş vakit namazını kılar. Bazı kimseler de, bu beş vakti çok bulurlar, tenzilât isterler; “Bu namazlar bu kadar çok olmasa...” derler. Çeşitli tembellik alâmetleri gösterirler, itirazlar veya yapamama durumları gösterirler. Ama, bunların hepsi fevkalâde önemli...

Bu hususta bir-iki hadis-i şerifi, bu cuma sohbetimde sizlere okumak istiyorum.

a.Allah'ın Zikri Yapılan Yerin Sevinmesi

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:¹

مَا مِنْ بُقْعَةٍ يُذَكَّرُ اللَّهُ تَعَالَى فِيهَا إِلَّا اسْتُبْشِرَتْ
بِذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى إِلَى مُنْتَهَاهَا مِنْ سَبْعِ أَرْضِينَ وَإِلَّا
فَخَرَّتْ عَلَى مَا حَوْلَهَا بُقَاعَ الْأَرْضِ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ
إِذَا أَرَادَ الصَّلَاةَ مِنَ الْأَرْضِ تَزَخَّرَفَتْ لَهُ الْأَرْضُ

(أبو الشيخ، والرافعي عن أنس)

RE. 381/1 (*Mâ min buk'atin yüzkeru'llâhu teâlâ fîhâ, ille'stübşiret bi-zikri'llâhi teâlâ ilâ müntehâhâ min seb'i aradîn, ve illâ fahharet alâ mâ havlehâ bukâe'l-ardı; ve inne'l-mü'mine izâ erâde's-salâte mine'l-ardı, tezahrafet lehü'l-ard.*)

Enes RA'dan rivâyet edilmiş bu hadis-i şerif. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin en sevgili kulu, mübarek Peygamberimiz SAS buyuruyor ki:

(*Mâ min buk'atin*) “Hiç bir yeryüzü parçası yoktur ki, bir bölgesi yoktur ki, bir tarla, bir bahçe, bir ev, bir yer yoktur ki, (*yüzkeru'llâhu teâlâ fîhâ*) içinde Allah-u Teâlâ Hazretleri anılıyor, zikrediliyor...”

¹ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.143, no:4110; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.115, no:339; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.193, no:11470; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.X, s.81, no:16781; *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.635, no:1817, 1922; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.147, no:20429.

Yâni, namaz kılınarak zikrediliyor.

Namaz da bir çeşit zikirdir muhterem dinleyiciler, onu hatırlatayım: Namaz bir çeşit zikirdir, kompleks bir zikirdir. Derli toplu ve birçok şekilleri içinde toplamış olan mükemmel bir zikirdir.

“Allah’ın zikredildiği hiç bir toprak parçası, yer parçası, arazi, mıntıka yoktur ki, (*ille’stebşeret bi-zikri’llâhi teâlâ*) Allah’ın bu zikredilmesiyle o müjdelendir, memnun olur, sevinir, şâd olur.” Nereden nereye?.. “Tâ üstünden, (*ilâmüntehâhâ min seb’i aradîn*) yedi kat yerin tâ en altındaki mıntıkasına kadar o yeryüzü, üstünde Allah zikrediliyor diye, Allah’a ibadet ediliyor, namaz kılınıyor diye sevinir, müjdelendir. Yâni, mükâfat alacak, Allah’ın rahmet nazarıyla baktığı bir bölge oldu diye, şâd olur. (Ve illâ fahharet alâ mâ havlehâ bukàe’l-ardı) etrafındaki bütün başka topraklara çok çok fahreder.”

Fahharet, böyle tef’il sîgasıyla ifade edilmiş, çok öğünür demek yâni. Çevresinde başka yerler var, başka mıntıkalar, başka yeryüzü parçaları var. Oralarda ibadet edilmemiş, kendisinde ediliyor diye fahreder, öğünür, sevinir.

(*Ve inne’l-mü’mine izâ erâde’s-salâte mine’l-ard*) “Bir yeryüzünde bir mü’min bir namaz kılmayı istediği zaman, (*tezahrafet lehü’l-ard*) yeryüzü onun için süslenir.” Yâni, mânevî bakımdan... Hani kendisini beğendirmek için insanlar güzel elbiseler, kokular sürünüyor, taranıyorlar; berberler vs.ler... Yeryüzü onun için süslenir.

Demek ki bu namaz, bu Allah'ın zikri, Allah'a ibadet etmek, Allah'ın hatırlanması, kulun kendisine büyük sevaplar kazandırıyor da, ayrıca üzerinde bulunduğu toprağa dahi büyük şeref bahşediyor. Binâen aleyh, namaz kılan bir mü'min, kendisi bir kıymettir ve onun bulunduğu yerler de ondan dolayı bir şeref kazanıyor.

شَرَفُ الْمَكَانِ بِالْمَكِينِ

(Şerefü'l-mekân, bi'l-mekîn) diye bir söz vardır. “Bir mekânın şerefi, içinde bulunan insandan dolayıdır.” Yâni, çok kıymetli bir insan bulunmuşsa, o mekân şerefli bir mekândır.

Misâl: Peygamber SAS Efendimiz'in bulunduğu Medine-i Münevvere. Dünyanın en güzel, en mübarek, en şerefli yeryüzü parçası...

*Ol Rasûl-i Müctebâ, hem Rahmetenli'l-âlemîn,
Bende medfundur deyu eflâke fahreyler zemîn;²*

“Yeryüzü, ‘Rasûlüllah bende yatıyor!’ diye gökyüzüne öğünür.” diyor Osmanlı şairlerinden birisi. (Şerefü'l-mekân bi'l-mekîn) olduğu için.

Yâni, namaz o kadar kıymetli ki, namaz kılmak o kadar yüce ki, kulu şerefendiriyor. Kulun içinde bulunduğu bölgeyi de, yeryüzü parçasını da şerefendiriyor.

²Şiirin tamamı:

*Ol Rasûl-i Müctebâ, hem Rahmetenli'l-âlemîn,
Bende medfundur deyu eflâke fahreyler zemîn;
Ravzasın idüb ziyâret, dîdi Cibrîl-i Emîn: Hâzihî
Cennât-i Adnîn, fedhulûhâ hâlidîn.*

b. Beş Ev Olan Yerde Ezan Okunması

Bir başka hadis-i şerif var, sevgili dinleyicilerim! Tabii siz şehirde olduğunuz için genellikle, belki bunu hissetmeyebilirsiniz ama, yazın gittiğiniz yaylalarda, köylerinizde bu karşısına gelir. Peygamber Efendimiz, Ebü'd-Derdâ RA'ın rivayet ettiğine göre buyurmuş ki:³

مَا مِنْ خَمْسَةِ أَبْيَاتٍ لَا يُؤَذَّنُ فِيهِمْ بِالصَّلَاةِ

وَتُقَامُ فِيهِمْ بِالصَّلَاةِ إِلَّا اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ

(حم. طب. عن أبي الدرداء)

RE. 381/5 (*Mâ min hamsetü ebyâtin, lâ yüezenü fîhim bi's- salâh, ve tükâmü fîhim bi's-salâh, ille'stahveze aleyhimü's-şeytân.*)
“Beş ev yoktur ki, hiç bir beş tane ev yoktur ki, içinde namaz için ezan okunmuyor, namaz için ikâmet getirilmiyor; şeytan oraya hâkim olur, şeytan oraya bastırır, gâlip gelir.”

Demek ki, insan bir yaylada dört-beş akrabasıyla bir yerde bile oturuyor olsa, bir kampta bile oturuyor olsa; ezan okuyacak, ikâmet getirecek, namaz kılacak. Yaparsa ne âlâ!.. Şeref kazanır, sevap kazanır. O bölge de mübarek bir bölge olur. Ama namaz kılmadığı zaman, oraya şeytan hâkim olur.

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.445, no:27553; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.340, Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.978, no:20372; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.153, no:20443.

Tabii şeytanın hâkim olduğu yerde. Ele geçirdiği yerde, musallat olduğu yerde insanlar birbirleriyle kavga ederler, günaha girerler, haramlara bulaşırlar. Kendilerine ve çevrelerine, dünyalarına ve ahiretlerine çeşit çeşit zarar veren, nice nice kötü şeyler olur.

Demek ki, ezan da önemli... Namaz kılmak önemli, namazın kılındığı cami önemli, camide namaz kılınmasını sağlayan, tebliğ olan, bir davet olan ezan ve ikâmet de önemli... Yâni, o bölgeden şeytanı kovan bir şey... Okunmadığı zaman da, oraya şeytanın hâkim olduğu anlaşılıyor bu hadis-i şeriften.

Demek ki, nerede olursak olalım. Allah'ın kulu olduğumuzu unutmayacağız. Allah'a karşı ibadet borçlarımız olduğunu unutmayacağız. Ve namaz kılmanın çok önemli olduğunu, Allah'ı zikretmenin son derece önemli olduğunu unutmayacağız.

Zikrin tabii çeşitleri var: “Allah” demek, “*Lâ ilâhe illa'llâh*” demek, “*Sübhâna'llâh, El-hamdü li'llâh*” demek çok güzel zikirler, bunları her zaman söylüyoruz. Salât ü selâm getirmek, bu da zikir... Bunları söylüyoruz ama, zikrin en mücessem şekli, en muazzam şekli namazdır. Onun için, evliyâullahın en yüksek derecede olanları, ömürlerini sabahtan akşama böyle Allah'ın divânında, el pençe divan durmuş olarak, namazla, niyazla geçirirlermiş. O yüksek bir makamın alâmeti olmuş oluyor.

Sevgili dinleyiciler, Őimdi bu devirde, yâni Őu yaŐam Őartlarımız içinde, çevremizde bir yaz geçirdik, gördünüz. Belki siz de bir yazlığa gittiniz, kynze gittiniz, belki bir sahil kasabasına, Őehrine gittiniz... Maalesef toplumumuz, yüzde yüz müslüman olan bir millet iken, namazı unutmuŐ, camiye unutmuŐ... Camisiz yerler var... Cami yapılmasına kızan insan gurupları var. Ezandan rahatsız olanlar var. Namaz kılan insanı sevmeyen, İslâm'dan rahatsız olan tipler türedi. BaŐrtsnden rahatsız olunuyor, sakaldan rahatsız olunuyor, müslümandan rahatsız olunuyor, ibadetten rahatsız olunuyor...

Ve bunlar bu milletin evlâtları, Őehidlerin ocukları... Buralara sırf Allah rızası için gelmiş olan, cihad etmiş olan; Allah'ın dinini ilimle, irfanla, kültürle yaymıŐ olan; eğer İslâm'a karşı da bir tecavüz varsa, canını, malını ortaya koyarak onu savunmuŐ olan insanların çocukları kendiliğinden dine, imana uzak; onun kendisine dünyada ve ahirette sağladığı güzelliklerden habersiz bir yaŐam içinde...

Biz yle olmayacağız. Biz, İslâm'ın ne kadar büyük bir hazine olduğunu bileceğiz ve İslâm'ın ibadetlerinin ne kadar derin hikmetlere sahip olduğunu bileceğiz. Şekilden ze doğru anlamaya çalıŐacaĐız. Yâni, namaz Őeklen sekiz rekâat, on rekâat, on iki rekâat, beş rekâat... Rksu var, secdesi var, "Allàhu ekber!" diyoruz, *Sbhàneke* okunuyor... "Tahiyyat'ı sen biliyor musun, ezberledin mi, ezberlemedin mi?.." Namaz duaları, Kunut duaları... Ha bu işin bir dıŐ Şekli var.

Bir de, bu namaz niçin kılınıyor, kime karşı kılınıyor?.. El niçin bağlanıyor?.. *Allàhu ekber* derken el niçin kaldırılıyor?.. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzurunda Allah'la bir mülâkat... Yâni, bu namaz denilen şey mü'minin mi'râcî... Allah'ın huzuruna çıkıyor. Bunun zevkine varmak lâzım, bunu anlamak lâzım!.. Bunun hissetmek, çalıştırmak lâzım, bu ibadetten istifade etmek lâzım! Eğer insan istifade ederse, hayatı intizama girer.

İslâm niçin gelmiştir insanlığa?.. Dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamak için gelmiştir. Nasıl sağlanacak?.. İnsan kendisi Allah'ın sevgili kulu, mutlu, nurlu, mübarek, kutlu bir insan olacak; ibadetle, İslâm'la mübarek bir insan olacak. O mübarek insan bir kere o mübareklikten dolayı, hani, *"İki gönül bir olunca, samanlık seyrân olur."* diyorlar. Yâni, bir bakıma mutluluğun biraz sübjektif olduğunu gösteriyor bu atasözü... Hani yer müsait olmasa bile, insanın gönlünde bu mutluluğu duyar.

Tabii kendisi böyle bir gönül terbiyesi almışsa, o mutluluk sağlanır. Gönül terbiyesi almamış bir insan milyonlar, milyarlar içinde olsa, haram kazanmış olan bir insan, mutlu olamıyor.

Sonunda intiharlar, gazetelere düşen rezaletler, felâketler, fecaatler olduğunu hep okuyoruz. Her gün gazeteleri alın, basın haberleri ibretlerle dolu. Elinize makası alıp kesecek olursanız, haberleri dosyalayacak olursanız, binlerce dosyanız olur. Ne kadar ibretli olaylar cereyan ediyor etrafımızda.

İşte insan ilk önce, kendisinin içindeki o mutluluk şartlarını hazırlamış oluyor. Ama bu kâfi değil... Bununla kalmıyor İslâm'ın insanlara sağladığı güzellikler. İnsan iyi bir insan olduktan sonra, böyle içi pırıl pırıl, nurlu bir insan olduktan sonra, niyeti temiz bir insan olduktan sonra; ondan sonra çevresine de faydası oluyor.

Bunu nereden anlıyoruz?.. Okuduğumuz hadis-i şerif gösteriyor bir kere. Yâni, namaz kılınan yer bile, öteki yerlerden üstün bir rütbe kazanıyor. Namaz kılınan yer mübarek bir yer oluyor. Namaz kılınan yer öteki yerlere iftihar ediyor, “Bende bir mü'min namaz kıldı!” diye. Bölgeye bile insanın faydası oluyor. Ayrıca tabii, bu fayda maddî olarak da tezâhür ediyor. Çevresindeki komşulara, insanlara, tüm insanlığa karşı hayırların kaynağı hâline geliyor bir mü'min.

Onun için, eğer biz böyle dünyası mutlu, bahtiyar, ahireti mübarek, güzel, cennetle sonuçlanan bir sonsuz güzel mutluluk istiyor isek, ibadetlerin derinliğini de anlamamız lâzım!.. Yâni, bir *Sübhâna'llâh*'ın zevkine varmamız lâzım!.. Bir *Allâhu ekber*'in heybetini hissetmemiz, titrememiz lâzım!.. Bir El-hamdü li'llâh'ın içimize doldurduğu engin mutluluğu damarlarımızın ucundan tâ hücrelerimize kadar yayılan o güzel duyguları hissetmemiz lâzım!.. Namazın Allah'ın divanına durmak olduğunu, önemli bir şey olduğunu; bunda değil “Beşten üçe, bire insin, haftada ayda bir olsun, senede iki defa olsun...” filân gibi pazarlığa girmek, her an namaz kılmak isteyen bir insan hâline gelmek lâzım!

Tabii bu ne oluyor? Bazıları sanıyor ki:

“—Yâni ömrümüz namazla mı geçecek?..”

Keşke öyle olsa da, hani öyle değil. İnsan böyle yaptığı zaman, o zaman bütün ömrü intizama giriyor. Namazların arasındaki devreleri dahi güzelleşiyor.

c. İki Namaz Arasındaki Günahların Silinmesi

Peygamber SAS Efendimiz'in bir hadis-i şerifi daha var, buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:⁴

مَا مِنْ حَافِظَيْنِ يَرْفَعَانِ إِلَى اللَّهِ بِصَلَاةِ رَجُلٍ

مَعَ صَلَاةٍ إِلَّا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ

غَفَرْتُ لِعَبْدِي مَا بَيْنَهُمَا

(مب. عن أنس)

RE. 381/3 (*Mâ min hafızayni yerfeàni ila'llàhi bi-salâti racülin mea salâtin, illâ kàle'llàhu teâlâ: Üşhidükümâ ennî kad gafartü li- abdî mâ beynehümâ.*)

⁴ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.45, no:2821; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.84; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Lafız farkıyla: Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.310, no:981; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.162, no:2775; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.391, no:7053; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.304, no:6696; Taberânî, *Dua*, c.I, s.111, no:287; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.204, no:161; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XI, s.46; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.454, no:18927; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.150, no:20437.

“Bir insan bir namaz kılsa, ondan sonra bir namaz daha kılsa, Kirâmen ve Kâtibîn melekleri kulun iki namazını Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne arka arkaya arz ettiğinde, (*illâ kâle’llâhu teâlâ*) *Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur ki:*

(*Üşhidükümâ ennî kad gafartü li-abdî mâ beynehümâ.*) ‘Ey melekler, şahit olun ki, ben bu kulun iki namaz arasında işlediği kusurları, hataları, günahları da bağışladım!’ der.”

Yâni, devam ettiği için, bir namazla ondan evvelki namaz arasındaki günahlar siliniyor. Ondan sonra kılınan namazla bir önceki günahlar siliniyor... Böylece insan temizlene temizlene, hayatındaki hataları af ola ola ilerlemiş oluyor.

Son derece önemli bir durum... Tabii namazların şuurla kılınması, duya duya kılınması gerekiyor.

Aziz ve sevgili Akra dinleyicilerim! Tabii, severek dinliyorsunuz bu radyoyu. Biz anketlerden takip ediyoruz ki, İstanbul’un en çok dinlenen radyosudur, sevilen radyosudur. Hakikaten çok faydalı, kültürel hizmetler yapıyor, yayınları çok güzel!.. Ve siz de iyi bir anneden, babadan gelmiş, temiz bir ailenin bir ferdisiniz. Sorun kendinize:

“—Ben namazları kılabiliyor muyum? İbadetlerimi yapabiliyor muyum?..” deyin kendi kendinize şu anda...

Meselâ, yapamıyor iseniz, niçin yapamıyorsunuz, sorun!..

“—Zorgelıyor, ağır geliyor, bir tad alamıyorum...”

Ha, tad alamıyorsan, demek ki bu konudaki eksik bilgilerinden dolayı ve namazın kıymetini anlamadığın için ve şekilden öze inemediğin için oluyor.

Bak, Peygamber SAS Efendimiz, Ebü'd-Derdâ RA'nın rivayet ettiği bir hadis-i şerifinde ne buyuruyor:⁵

مَا مِنْ خَمْسَةِ أَبْيَاتٍ لَا يُؤَدَّنُ فِيهِمْ بِالصَّلَاةِ

وَتُقَامُ فِيهِمْ بِالصَّلَاةِ إِلَّا اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ

(حم. طب. عن أبي الدرداء)

RE. 381/5 (*Mâ min hamsetü ebyâtin*) “Hiç bir beş tane ev yoktur ki, (*lâ yüezenü fîhim bi's-salâh, ve tükâmü fîhim bi's-salâh*) içinde namaz için ezan okunmuyor, namaz için ikâmet getirilmiyor; (*ille'stahveze aleyhimü's-şeytân*) şeytan oraya hâkim olur, şeytan oraya bastırır, gâlip gelir.”

Niye beş ev diyor. Yâni, “Beş ev artık bir gurup teşkil eder.” demek istiyor Peygamber Efendimiz, işaret buyurmuş oluyor. Hani bir ev, iki ev olursa, kendi içinde namazı kılsın şahıslar. Ama beş ev oldu mu, orada bir cami olacak, ezan okunacak, oraya cemaat davet olunacak, namazı beraber kılacaklar, kâmet getirecekler demek.

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.445, no:27553; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LIX, s.340, Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.978, no:20372; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.153, no:20443.

Onu yapmadığı zaman ne oluyor diyor Peygamber Efendimiz: (*Istahveze aleyhimü'ş-şeytàn*) “Şeytan o bölgeye hâkim olur, artık orada sözü geçen bir varlık hâline gelir.”

Demek ki, şeytanın bu tasallutundan, bu bas-kısından, bu tecavüzünden, şeytanın hükmü altına girmekten kurtulmak için, namaz kılınması lâzım!.. Demek ki, eğer bir insan namazı kılamıyorsa, bu duruma düşmüş... Demek ki, bulunduğu bölgede cami yok...

Yâni, öyle devirler geçirdi ki şu Türkiye'miz. Yüzde yüzü müslüman olan bir ülke, ezansız, namazsız, camisiz, mescitsiz semtler kurdular ve böyle bir şeyle öğündüler insanlar... Yâni, şeytanın hâkimiyetine girmiş oluyor camisiz, namazsız, ezansız yerler... Onu bilemediler, onunla övündüler. Hakikaten de nursuz insanlar, namazsız, niyazsız, inançsız, imansız insanlar... İşte görüyorsunuz, Türkiye'de gazeteleri okuyoruz, ibretle okuyoruz: Anarşi var, polisler ölüyor, askerler ölüyor, ormanlar yanıyor, yüreğimiz yaralı... İnsanlar bakıyorsunuz haramı, helâli ayırt etmez olmuşlar; milyarlar sûiistimaller, hırsızlıklar... vs.

Bunların kökü nedir, sebebi nedir?.. Şeytan bunlara hâkim oluyor. E şeytan nasıl hâkim oluyor?.. İşte mânevî bakımdan çıkıyor ortaya. Namaz yok, niyaz yok, ibadet yok, ezan yok... Şeytan oraya saltanatını kuruyor ve insanlarına hâkim oluyor.

Onun için, aziz ve sevgili dinleyicilerim! İbadetlerin önemine vâkıf olalım, ibadetlerin önemini bilelim ve ibadetlerin ruhuna, şuuruna vararak ibadetleri yapalım! Çok faydası var. Yâni, sadece moral faydası, sadece mânevî faydası, “İşte efendim böyle yaparsa psikolojik bakımdan insan şöyle olur, böyle olur...” gibi bir şey değil. Maddî faydası var, çevreye faydası var. Çevrenin korunması için mânevî şartlar bunlar. Şeytan olmayacak çevrede... Şeytanın olmaması için bu şart.

Hani biz kardeşlerimizle, Allah razı olsun, ihvânımızla çevre kültür dernekleri kuruyoruz. Yâni çevreyi korumak istiyoruz. Yeşil olsun, çimen olsun, çiçek olsun, güzel olsun, temiz olsun, pırıl pırıl olsun; havası güzel olsun, kirli olmasın; suyu güzel olsun, şırıl şırıl aksın... Ama bir taraftan da günah olmasın. Çevrenin mânevî bakımdan korunması, günah olmaması... Onun da şartını, işte bugünkü bu hadis-i şerifte öğrenmiş olduk. Ezan okunacak, namaz kılınacak, zikredilecek, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne ibadet edilecek ki çevre kurtulsun, günah olmasın, şeytan orada saltanat tesis etmesin, oraya hakim olmasın. Şeytan orayı fethetmesin. Düşmanların en büyüğü olan şeytanın eline orası geçmesin. İnsanlar şeytanın esiri durumuna düşmesin.

Yâni üzülmez misiniz, sizin akrabanızdan, sevdiklerinizden birkaç kişi düşmanın eline esir düşse, Sırpların eline esir düşse;

“—Eyvâh! Benim akrabamdan filânca esir alınmış, kim bilir hayatından endişe ediyoruz, sağ mı, acaba işkence görüyor mu?” vs. filân diye ne kadar endişe edersiniz.

Maddî düşman ne yapar insana sevgili dinleyiciler?.. Hayatına kaseder, işkence eder, acıtır, sağını solunu keser, nihayet ölür. Sahabe-i kiramdan böyle işkence edilerek ölen kimseler var, şehid oldular. Peygamber Efendimiz onların cennetlik olduğunu müjdeledi. Allah’ın kendisine verdiği haberle onların cennete gittiğini bildirdi. Ucunda cennet olduktan sonra, şehid olduktan sonra, insan bu acılara sabrediyor, tahammül ediyor.

Ama şeytanın esiri olduğu zaman, sevgili dinleyiciler bir insan ne oluyor?.. Hem dünyada şeytanî bir insan oluyor. Kötü işlerin kaynağı oluyor. Rüşvet, hırsızlık, arsızlık, yüzsüzlük, edepsizlik, sağa sola devamlı zarar oluyor. Hem de ahireti mahvoluyor. Ebedî cehennemde yanan, yanacak olan bir insan durumuna geliyor. Demek ki, şeytana esir olmak çok daha fenâ... Şeytana esir olmamaya çok daha fazla dikkat etmek lâzım!.. Bölgeleri şeytana kaptırmamağa; şeytanın saltanatı altına, hükümeti, hâkimiyeti altına girmemesi için çalışmağa çok daha fazla dikkat etmek lâzım!..

İşin bu tarafını kim düşünecek?.. Tabii mühendisler düşünmezler, doktorlar düşünmez... Bunu kim düşünecek? İşte böyle hadis-i şerifleri bilen, okuyan, dinimizin ahkâmını bilen, Peygamber Efendimiz’i tanıyan insanlar. Yâni, çevrenin mânevî havası, mânevî şartları, mânevî

bakımdan temiz olmasının şartları nedir?.. İşte bunları hadis-i şeriflerden okuyoruz.

Niye hadis-i şeriflerden öğreniyoruz?.. Çünkü Allah-u Teâlâ Hazretleri, en sevgili kulu Peygamberimiz'e, gözünden perdeler kalkmış, etrafı gösteriyor, melekleri gösteriyor; görüyor. Dünyanın ve ahiretin hallerini biliyor. Kabirde olanların durumunu görüyor ve söylüyor ashabına... Ahirette olacakları bildiriyor, geçmişte olmuşları bildiriyor. Neden?.. Allah sevmiş, peygamber etmiş kendisine, seçmiş. Seçkin bir kulu olarak vahyetmiş ona, bildirmiş bu gerçekleri...

Niçin bildirmiş?.. Biz de bilelim. Biz de göremesek bile, duyduklarımızla, muhbir-i sâdık olan, en doğru sözlü Peygamberin o sözlerini bilelim, dinleyelim, dinledikten sonra uygulayalım diye.

Onun için, aziz ve sevgili dinleyicilerim, ben kısaca her zaman söylediğim gibi bir şeyi yine söyleyeceğim: Emin olun, dinimizi güzel bir şekilde öğrenmenin yegâne çaresi diyorum ben, hadis-i şerifleri çok iyi takip etmemiz lâzım! Hadis-i şerifleri okumamız lâzım!

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın neşrettiği, kesinlikle çok sağlam olan hadis kitapları var. Sağlam, yâni böyle garantili hadis kitapları var. İmam Buhârî Efendimiz'in hadis kitapları var... İmam Nevevî Hazretleri'nin *Riyâzü's-Sâlihîn*'i var. Sonra dışarıda neşredilmiş başka Sıhah-ı Sitte'den kıymetli hadis kitapları var. Tahmin ediyorum, çoğunuzun evinde de bu

yaldızlı, ciltli, güzel kitaplar mevcuttur. Bunları okuyacaksınız.

Her gün birkaç tane okuyunca, birçok şeyleri öğreneceksiniz, anlayacaksınız, hayret edeceksiniz. Peygamber Efendimiz'in bize ne kadar güzel şeyler öğrettiğini anlayacaksınız. Dinimizin ne kadar derin olduğunu, güzel olduğunu anlayacaksınız. İbadetlerin şuuruna ereceksiniz, ruhunu kavrayacaksınız. İbadetleri yaparken, Peygamber Efendimiz'in Mi'râc'ı gibi Allah'ın divanına çıkıp da, öyle bir ibadet etme zevkine, şuuruna, hâletine erişeceksiniz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi ibadetleri şuurla, severek yapan kullarından eylesin... Bu ibadetler küçümsenmeyecek maddî ve manevî tesirleri bakımından, sevabı bakımından, insanın dünyası, ahireti bakımından çok önemli... Bu ibadetleri Allah rızası için şuurla, tadına vara vara yapmayı Allah cümlemize nasib etsin...

Evlâtlarımızı bu ibadetlerin zevkiyle yetiştirmeyi nasib etsin... İbadetleri bizim, büyüklerimizin zoruyla yapan çocuklarımız olmamalı; çocuklarımız bu ibadetleri öğrenip, anlayıp, sevip, severek yapacak bir şuura ermeli...

Allah-u Teâlâ Hazretleri evlâtlarımızı güzel yetiştirmeyi nasib eylesin... Dedelerimizin bize emaneti olan bu İslâm beldelerini maddî bakımdan temiz tutmak, yeşil tutmak, çevreyi güzel, pak tutmak gerektiği gibi; mânevî çevreyi de, manevî atmosferi de şeytandan, gûnahtan

uzak, tertemiz tutmak için gerekli tedbirleri almayı, ibadetleri yapmayı, ezanları, kâmetleri getirmeyi, zikri hiç bir zaman ihmal etmemeyi Allah nasib eylesin...

Nice nice hayırlı işler yapmaya muvaffak eylesin... Ömrümüzü rızasına uygun geçirip, huzuruna vardığımız zaman pişman olmayacak bir varışla varmayı; Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasına ermeyi, cennetiyle, cemâliyle müşerref olmayı nasib eylesin...

Sevgili Akra dinleyicilerim, Allah sizleri nice nice cumalara sıhhat afiyetle, sevdiklerinizle beraber eriştirensin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

23. 09. 1994 - AKRA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

